

Albèrt van Raaij

Verborgen geheimen in het Lourdes-mysterie

En in het leven van Bernadette Soubirous

cichorei

*'Ik heb niet de opdracht u te laten geloven wat ik heb gezien
en gehoord, ik heb de opdracht u dat te zeggen.'*

Bernadette Soubirous

Raaij, Albèrt van

Verborgene geheimen in het Lourdes-mysterie. En in het leven van
Bernadette Soubirous / Albèrt van Raaij – Amsterdam: Cichorei
ISBN 978 94 91748 54 7
NUR 720

Omslagontwerp: Albèrt van Raaij
Redactie: Katja Kaiser en Jaap Verheij
Layout en zetwerk: Jaap Verheij
© Albèrt van Raaij / Uitgeverij Cichorei, Van Beuningenplein 15-2,
1051 VS Amsterdam, 2016

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar
gemaakt, door middel van druk, fotokopie, microfilm of op welke andere
wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.
*No part of this book may be reproduced in any form, by print, photoprint,
microfilm or any other means, without written permission from the publisher.*

Inhoud

Voorwoord	7
Inleiding	9
Een korte biografische schets	12
Deel 1 De verschijningen	
De eerste verschijning op donderdag 11 februari 1858	21
De tweede verschijning op zondag 14 februari 1858	22
De derde verschijning op donderdag 18 februari 1858	25
De vierde verschijning op vrijdag 19 februari 1858	26
De vijfde verschijning op zaterdag 20 februari 1858	27
De zesde verschijning op zondag 21 februari 1858	28
Dag zonder verschijning: maandag 22 februari 1858	28
De zevende verschijning op dinsdag 23 februari 1858	29
De achtste verschijning op woensdag 24 februari 1858	30
De negende verschijning op donderdag 25 februari 1858	31
Dag zonder verschijning: vrijdag 26 februari 1858	33
De tiende verschijning op zaterdag 27 februari 1858	33
De elfde verschijning op zondag 28 februari 1858	34
De twaalfde verschijning op maandag 1 maart 1858	35
De dertiende verschijning op dinsdag 2 maart 1858	36
De veertiende verschijning op woensdag 3 maart 1858	37
De vijftiende verschijning op donderdag 4 maart 1858	38
De zestiende verschijning op donderdag 25 maart 1858	40
De zeventiende verschijning op woensdag 7 april 1858	41
Van 7 april tot 16 juli 1858	43
De laatste verschijning op vrijdag 16 juli 1858	43

Deel 2 De betekenis van dit mysterie	
Wat heeft Bernadette waargenomen?	47
Hoe kon Bernadette deze verschijningen waarnemen?	53
Het geheim van het getal zeven in het leven van Bernadette	57
De overdracht van Gabriël naar Michaël in 1879	59
De Maria van de Onbevleete Ontvangenis	61
De mededeling aan Bernadette: ‘Ik ben de Onbevleete Ontvangenis’	64
Twee geslachtslijnen uit het huis van David	66
Waarom verschijnt Maria in een grot?	73
De eerste grotschildering van Leonardo da Vinci	74
Welk geheim wordt hier door Leonardo da Vinci onthuld?	78
De verwijzing naar het laatste avondmaal?	85
De samenwerking tussen de Aartsengelen Gabriël en Michaël	86
De mogelijke betekenis van dit mysterie	88
Het mysterie van haar ongeschonden lichaam na haar dood	89
Epiloog	92
Dankwoord	94
De rozenkrans	95
Aantekeningen	97
Geraadpleegde literatuur	100

Voorwoord

Als kind, opgevoed in een katholiek gezin, maakte ik al vroeg kennis met het mysterie van Bernadette Soubirous, het meisje dat verschijningen kreeg van Maria in Lourdes. Ik hoorde dat mensen, ook uit onze parochie, met de trein op bedevaart gingen naar Lourdes. Sommigen van hen waren langdurig ziek of waren mindervalide en hoopten op een genezingswonder. Toen ik ouder was, las ik in een tijdschrift een artikel over Bernadette en dat fascineerde mij zo, dat ik eigenlijk direct naar Nevers wilde om haar te bezoeken. Ik zocht zelfs op de kaart van Frankrijk waar Nevers precies lag. Het is er uiteindelijk toen niet van gekomen.

In 2011 werden mijn vrouw en ik door een collega van haar uitgenodigd om haar in de vakantie in Midden-Frankrijk te bezoeken. Tijdens ons bezoek werden wij voorgesteld aan een Française die rondleidingen verzorgde in Nevers. Ons werd de vraag gesteld of wij ook een bezoek wilden brengen aan Nevers. Ik realiseerde mij op dat moment dat een jarenlange wens van ons hiermee in vervulling zou gaan.

Op een mooie zonnige dag gingen wij naar het klooster Saint-Gildard in Nevers, waar Bernadette de laatste dertien jaar van haar leven heeft doorbracht. Bernadette ligt daar in een glazen schrijn opgebaard. Haar ongeschonden lichaam is niet tot ontbinding gekomen. Er waren weinig mensen in de kapel, die grenst aan de kerk van het klooster. Daarna liepen wij nog naar de plek in de tuin van het klooster waar Bernadette regelmatig naartoe ging om alleen te zijn en naar de kapel die gewijd is aan Sint Jozef, waar zij na haar dood gedurende 46 jaar begraven lag. Het was een indrukwekkend bezoek en wij hadden moeite om er afscheid van te nemen. Het mysterie intrigeerde mij zo, dat ik besloot om na onze vakantie mij hierin te gaan verdiepen.

Omdat ik al vele jaren geesteswetenschap bestudeer, stuitte ik tijdens mijn onderzoek op een aantal opmerkelijke feiten. Gaandeweg begon ik mij steeds meer vragen te stellen en probeerde hier een antwoord op te vinden. Mijn enthousiasme werd steeds groter en ik besloot om de bevindingen van mijn onderzoek te delen met mensen die Bernadette ook een warm hart toedragen.

Ik ben mij ervan bewust dat de inhoud, of sommige onderdelen ervan, een schokkende ervaring kan zijn voor mensen met een religieuze achtergrond die standvastig geloven in één bepaalde waarheid. Echter door de tijd heen blijkt telkens weer dat er steeds meer aan deze waarheid kan worden toegevoegd door nieuwe ontdekkingen. Denk hierbij onder andere aan de vondst van de gnostische bibliotheek nabij het Egyptische Nag Hammadi in december 1945, en aan de vondst van de Dode-Zeerollen, ontdekt tussen 1947 en 1956 in Qumran, een plaats aan de noordwestkust van de Dode Zee, ongeveer 12 kilometer ten zuiden van Jericho. Deze vondsten hebben onze kennis over de veelkleurige geestesstroming uit de Oudheid enorm verrijkt. Ook het idee dat de ontwikkeling van de mens zich niet beperkt tot één leven en niet ophoudt met de dood is geen onbekende gedachte meer. In alle bescheidenheid ben ik er echter van overtuigd dat het aan de tijd is om de sluiers, waarmee de geesteswetenschap door verschillende religieuze stromingen al eeuwen worden bedekt, in deze tijd wat meer verwijderd mogen worden. Zo wordt ons beeld verruimd om meer inzicht te krijgen in dit bijzondere mysterie van Bernadette Soubirous.

*Albèrt van Raaij
Driebergen-Rijsenburg 10 oktober 2016*

Inleiding

Er is veel onderzoek gedaan naar het leven van Bernadette Soubirous en de verschijningen die zij kreeg in het afgelegen bergdorp Lourdes in de Pyreneeën aan het eind van de negentiende eeuw. Een van de grootste kenners en onderzoekers op dit gebied zijn de Benedictijnen Bernard Billet en René Laurentin. René Laurentin schreef een boek over Bernadette Soubirous op basis van jarenlange bestudering van authentieke documenten met als titel: *Lourdes, Récit authentique des apparitions* – Lourdes, Het ware verhaal van de verschijningen.

Het mysterie speelt zich af in een tijd waarin de wereld aan de vooravond staat van grote maatschappelijke veranderingen op allerlei gebied. Door de uitvinding van de stoommachine en elektriciteit vindt een industriële revolutie plaats. Spoorlijnen doorkruisen het landschap en de tijd van doelmatigheid in materiële zin is aangebroken. In Amerika en Frankrijk wordt de basis gelegd voor een democratische samenleving. De moderne kunst die zijn intrede doet, breekt met het traditionele gezag dat de kunstenaar in zijn bewegingen hinderde en de kunstenaar krijgt een vrijheid van handelen. De religieuze basisovertuiging die bij veel mensen leeft dat er meer is tussen hemel en aarde, wordt in het moderne wetenschappelijke denken gereduceerd tot *meten is weten*, waardoor de spirituele waarden worden verduisterd. Alleen het uiterlijk waarneembare wordt de maatstaf van het denken.

En juist in deze overgangstijd aan het eind van de negentiende eeuw, krijgt Bernadette Soubirous de verschijningen. Wat er precies in Lourdes heeft plaatsgevonden en wat de betekenis hiervan is, blijft tot op de dag van vandaag nog een groot mysterie. Toch

zijn er een aantal opvallende feiten die ons kunnen helpen om meer inzicht in dit mysterie te krijgen, die ik graag met de lezer wil delen.

Het begon in Lourdes op 11 februari 1858. Bernadette Soubirous is veertien jaar en krijgt tijdens het hout sprokkelen aan de oever van een rivier in een grotachtige omgeving een verschijning van een in het wit geklede, met licht omstraalde jonge vrouw. De verschijning vraagt aan Bernadette twee weken dagelijks naar haar toe te komen bij de grot. Bernadette ontmoet haar verschijning uiteindelijk achttien keer. Ze wijst Bernadette een plek onder de rots waar ze een bron zal opgraven. Steeds meer dorpingen en belangstellenden uit de omgeving verzamelen zich bij de grot. Bij de laatste verschijningen zijn er duizenden mensen aanwezig. Zij nemen echter niets waar van de verschijningen. De overheidsdienaren en de notabelen geloven echter niet wat zij heeft waargenomen. Ook de vertegenwoordigers van de kerk twijfelen of zij de waarheid spreekt. Zij wordt vele malen ondervraagd over de verschijningen door officiële instanties zoals de politie, kloosterautoriteiten en vertegenwoordigers van de kerk. Er zijn veel verslagen en documenten bewaard gebleven, zodat wij een goed beeld kunnen krijgen van wat er in haar leven heeft plaatsgevonden. Ook zijn er van Bernadette zelf een tiental eigenhandig geschreven persoonlijke notities en verslagen van de verschijningen. Daarnaast schreef zij vanuit Lourdes en Nevers brieven aan paters, bisschoppen, de Paus en aan haar familie. Opmerkelijk is dat haar schrijftaal en de stijl van haar brieven, gezien haar late ontwikkeling en ongeletterdheid tot haar veertiende jaar, verbazingwekkend zijn te noemen.

Tijdens mijn onderzoek, waarbij ik mij verdiept heb in de biografie van Bernadette Soubirous en de vele gedocumenteerde verslagen en notities, viel mij allereerst op dat het getal zeven of een veelvoud ervan veel voorkomt in haar leven. Daarnaast vond ik het

opvallend dat in het jaar 1879, waarin zij gestorven is, de overdracht van de Aartsengel Gabriël naar de Aartsengel Michaël als *leidende tijdgeest* plaatsvond. Aartsengelen werken een bepaalde periode gedurende 369 jaar vormend en ontwikkelend in de zielen van de mensen en ik vroeg mij af of hier mogelijk een relatie tussen zou kunnen zijn. Toen ik mij hierin ging verdiepen, stuitte ik op het jaar 1510, het jaar waarin de Aartsengel Gabriël *leidende tijdgeest* werd. Dit was ook in de tijd dat Leonardo da Vinci zijn eerste *Madonna in de grot* schilderde. Deze schildering werd echter na zijn voltooiing afgekeurd. Dit verbaasde mij en ik ging op zoek om erachter te komen wat de reden hiervan zou kunnen zijn.

Bij het bestuderen van de eerste grotschildering vroeg ik mij af of er in dit schilderij wel sprake is van één Madonna zoals door kunsthistorici wordt beweerd. Volgens kunsthistorici zijn hier Maria, Jezus, Johannes de Doper en een Engel afgebeeld, maar dat blijkt op geen enkele wijze uit deze schildering. Bij nadere bestudering zou je kunnen zeggen dat hier eerder sprake is van twee Maria's en twee Jezuskinderen. Wordt hier door Leonardo da Vinci een geheim onthuld dat bij de voltooiing van het schilderij tot grote commotie leidde? Moest er daarom een tweede schildering worden gemaakt, waar in vergelijking met de eerste significante verschillen zijn aangebracht die wel het beeld van Maria, Jezus, Johannes en een Engel weergeven? Een feit is dat uit diverse onderzoeken blijkt, dat nooit duidelijk is geworden waarom er een tweede schildering gelijkend op de eerste vervaardigd moest worden. Als er in de eerste schildering sprake is van twee Maria's, dan rijst de vraag welke Maria Bernadette dan heeft waargenomen? Is het de Maria uit het Lucas- of uit het Mattheüsevangelie? En wat is de betekenis van de *Onbevleete Ontvangenis* waar in de jarenlange theologische discussie verschillend over wordt gedacht? Ook vroeg ik mij af hoe Bernadette deze verschijningen kon waarnemen. Door bestudering van waarnemingen tijdens de verschijningen en de geesteswetenschap probeerde ik mij een beeld te vormen wat er bij haar gebeurde op

het moment dat zij een uittreding kreeg. Tot slot vroeg ik mij af wat de betekenis zou kunnen zijn van dit mysterie.

Na dit onderzoek is duidelijk geworden dat er nog veel vragen onbeantwoord zijn gebleven, maar hierdoor heeft bij mij de interesse voor dit mysterie alleen maar aan kracht gewonnen.

Een korte biografische schets

Op 9 januari 1843 nemen François Soubirous en Louise Soubirous-Castérot hun intrek in de 'Boly-molen', de voorlaatste van de vijf molens aan de oever van de beek de Lapaca. Het was de molen van Justin Castérot, ook wel Boly geheten, de vader van Louise. Hij was verongelukt op weg naar Poueyferré. De moeder van Louise, Claire Castérot, is dan vierenvestig jaar en heeft naast Louise nog vier kinderen. De Castérots, bloedverwanten van de eigenaren, hadden de molen sinds 1786 in beheer.

Het begin van het huwelijk is gelukkig. Materiële problemen dienen zich niet al te nadrukkelijk aan. Alhoewel beiden niet kunnen lezen en schrijven, hebben de moeder van Louise en haar oudere zus Bernarde, die ook in de molen wonen, zakelijk inzicht. Alles gaat goed in de lange rij molens die elkaar voortdurend beconcurreren aan de oever van de beek.

Bernadette Soubirous wordt geboren op 7 januari 1844, de dag na Driekoningen. De volgende dag wordt zij ingeschreven in de burgerlijke stand als Bernarde-Marie. In het plaatselijke dialect zegt men Bernadette. Op 9 januari 1844, de trouwdag van haar ouders voor de kerk (9 januari 1843), wordt Bernadette in de Romaanse kerk in Lourdes gedoopt door pastoor Forques. Zij is het eerste kind van molenaar François Soubirous en Louise Soubirous-Castérot. Na haar komen er nog acht kinderen.¹ Bij het burgerlijk huwelijk was François 35 jaar en Louise 17 jaar oud.

Bernadette groeit aanvankelijk op met het geluid van raderen

en molenstenen. Op een avond in november wordt deze gelukkige periode onderbroken door een ongeluk. Louise is weer in verwachting en valt bij de haard in slaap. De harskandelaar die aan de schouw hangt, valt op haar kleren, die vlam vatten. Hierdoor ontstaat een brandwond waardoor ze Bernadette niet meer de borst kan geven. Bernadette wordt ondergebracht bij Marie Laguë-Aravant in Bartrès, die haar eigen kind na achttien dagen heeft verloren. Bernadette komt bij Marie in de kost voor vijf frank per maand.

Op 13 februari 1845 wordt bij François en Louise hun zoon Jean geboren. Twee maanden na de geboorte, op 10 april 1845, sterft deze jongen. De eerste tekenen van geldgebrek zijn er de oorzaak van dat Bernadette na een jaar op 1 april 1846 terugkomt naar de molen. Inmiddels ontstaat er enige spanning tussen de Castérots en de Soubirous. In 1848 komt er eindelijk een oplossing voor deze situatie. De zus van Louise, Bernarde, heeft haar eerste dochter ter wereld gebracht en Louise verwacht haar derde kind Jean-Marie (Toinette) in september. De moeder van Louise, Claire Castérot, besluit in de stad te gaan wonen met haar kinderen. Dit is een opluchting voor François en Louise. Na vijf jaar bevoogding kunnen zij nu aan hun eigen leven beginnen.

Iedereen wordt goed ontvangen in de molen bij François en Louise. Voor klanten die niet kunnen betalen is er alle begrip. Zo raakt op termijn het financieel evenwicht zoek. François kan nog net aan zijn huurverplichtingen voldoen, maar reparaties aan de molen kan hij niet meer betalen. Hierdoor komt het gezin geleidelijk in een armoedespiraal terecht.

Doordat François bij het uithakken van gleuven in de molenstenen, die door slijtage glad zijn geworden, een steensplinter in een van zijn ogen krijgt, waardoor dit oog als verloren moet worden beschouwd, wordt het werken in de molen bemoeilijkt. Op 24 juni 1854, na 11 jaar, kan het gezin de huur niet meer betalen en moeten zij de molen verlaten. Bernadette is dan tien jaar oud. Alles wordt overgebracht naar huize Laborde, waar ze voorlopig kunnen

wonen. François wordt tijdelijk dagloner tot er een molen vrijkomt. Enige tijd later zet hij zijn handtekening onder een onvoordelig huurcontract waarmee hij pachter wordt van de Baudéau-molen.

In de herfst van 1855 krijgt Bernadette cholera. De epidemie woedt in de stad. In de tweede week van oktober is de epidemie voorbij zonder dat iemand van de familie is overleden. Bernadette ondervindt de rest van haar leven de gevolgen hiervan.

Op 22 oktober 1855 overlijdt de moeder van Louise, Claire Lavit-Castérot, op 55-jarige leeftijd. Bij het verdelen van de erfenis krijgen François en Louise negenhonderd frank. Hiermee gaan zij hun geluk beproeven in de Sarrabeyrouse-molen, met daarbij een kleine fokkerij in Arcizac-ez-Angles op vier kilometer van Lourdes en stoppen er al hun geld in. Dit geluk duurt maar kort en François moet als dagloner weer terug naar Lourdes. Ook Louise moet gaan werken. Bernadette past dan op de kinderen.

Wanneer Louise geen werk heeft, moeten de kinderen eropuit om hout, botten en oud ijzer te verzamelen, die ze voor een paar cent verkopen aan voddendraapster Letsina de Barou.

Het gezin raakt steeds meer in armoede. Tante Bernarde, de oudste zus van Louise, biedt aan gedurende de winter van 1856 op 1857 haar nichtje Bernadette in huis te nemen. Zij is op 1 juli 1850 weduwe geworden na een huwelijk van één jaar. Ze is hertrouwd met Jean-Marie Nicolau en is eigenaresse geworden van een kroeg die haar eerste man haar heeft nagelaten. Bernadette wordt ingezet voor klusjes in het huishouden. Daarnaast past ze op de kleine Pierre van drie en Jules van twee en wordt ze ingezet om te bedienen in de kroeg.

Als de ouders van Bernadette de huur niet meer kunnen betalen, worden ze uit hun huis gezet. Hun neef Sajous is eigenaar van de vroegere gevangenis die niet meer als zodanig wordt gebruikt. Daarin krijgen zij een ruimte dat 'het cachot' wordt genoemd van 3,72 x 4,40 m. François en Louise trekken hier met hun kinderen in. De familie raakt in onmin met de plaatselijke bevolking.

In de nacht van 26 op 27 maart 1857 verdwijnen er twee zakken meel bij bakker Maisongrosse. François Soubirous wordt hiervan beschuldigd. Op 27 maart wordt er keurig volgens de regels een bevel tot voorlopige hechtenis opgesteld en verdwijnt François achter slot en grendel. Hier blijft hij acht dagen vastzitten. Omdat de beschuldiging niet bewezen kan worden, wordt de zaak als niet ontvankelijk verklaard.

In september 1857 doet Marie Laguë de ouders van Bernadette een voorstel. Zij heeft hulp nodig voor de schapen, de kinderen en het huishoudelijk werk. In Lourdes zou Bernadette beginnen met de voorbereiding op haar eerste heilige communie,² maar door dit werk in Bartrès is dit niet mogelijk. In plaats hiervan probeert Marie met Bernadette de catechismus door te nemen. Omdat deze is geschreven in abstract Frans, is dit niet eenvoudig voor Bernadette. Op zich is dit niet opmerkelijk, omdat in 1792 nog geen vijftig procent van de Fransen de nationale taal Frans sprak. Vooral het zuiden van Frankrijk kende een veelvoud van dialecten. Het geduld van Marie is snel voorbij. Uiteindelijk verwijt ze Bernadette dom te zijn en dat zij nooit de eerste communie zal kunnen doen. Uiteindelijk ontvangt zij die op 3 juni 1858. Zij is dan veertien jaar.

In de winter gaat het met het jongste kind Jean van Marie steeds slechter. Op 5 december 1857 sterft hij op tweejarige leeftijd. Hij is het derde kind van Marie dat op jonge leeftijd sterft. Iedereen is zeer bedroefd en Marie wordt steeds hardvochtiger.

In 1858 ziet François in dat de situatie voor zijn dochter onhoudbaar is geworden. Louise gaat op onderzoek uit om catecheselessen voor Bernadette te regelen en een school te vinden. Ze vraagt raad aan Fanny Nicolau, een lerares voor wie ze de was doet. Het plan gaat uiteindelijk niet door omdat zij de kosten hiervan niet kunnen opbrengen. Bernadette gaat gratis lessen volgen op de school die wordt geleid door de zusters van Nevers.

Op donderdag 21 januari 1858 vertrekt Bernadette voorgoed bij Marie Laguë en keert terug naar haar ouders in Lourdes. De

gezondheid van Bernadette is niet sterk. Zij lijdt regelmatig aan pijnlijke aanvallen van astma.

Drie weken later op 11 februari 1858 tegen twaalf uur 's middags krijgt zij bij de grot Massabielle bij de rivier de Gave, net buiten Lourdes, op veertienjarige leeftijd haar eerste verschijning. Als de eerste verschijning zich voordoet, is Bernadette alleen. Haar zusje en een vriendinnetje zijn bezig hout te sprokkelen, iets verderop. Bernadette ziet '*een met licht omstraalde witte dame*', die zich later zou identificeren als '*Ik ben de Onbevleete Ontvangenis*'. In totaal krijgt zij achttien verschijningen, zestien in de maanden februari en maart, één in april en de laatste op 16 juli 1858.

Op 17 november 1858 wordt Bernadette bij de bisschoppelijke onderzoekscommissie van het bisdom Tarbes ontboden. Dit is het begin van een reeks ondervragingen.

In het voorjaar van 1864 geeft Bernadette te kennen dat zij zus-ter wil worden bij de congregatie van de Zusters van Barmhartigheid in Nevers. Zeven jaar na de laatste verschijning in 1865 wordt Bernadette postulante in het hospitium van de Zusters van Barmhartigheid uit Nevers in Lourdes.

Op 4 juli 1866 stapt Bernadette op de trein en op 7 juli 1866 doet zij haar intrede in het klooster Saint-Gildard in Nevers.

In 1868 verschijnt al haar eerste biografie.³

Op 28 maart 1879 ontvangt zij voor de vierde maal het sacrament der zieken.⁴ Zuster Nathalie Portat, vertrouwenspersoon en vriendin van Bernadette, beschrijft haar laatste uren '*dat zij ten prooi lijkt gevallen aan kwellingen die haar onuitsprekelijk doen lijden*'. Heel haar leven had Bernadette een zwakke gezondheid en leed ze aan astma. Ze sterft aan tuberculose. Bernadette overlijdt op woensdag na Pasen op 16 april 1879 om ongeveer 15.15 uur in de middag. Bernadette is 35 jaar oud geworden.

Na haar overlijden blijft haar lichaam drie dagen tot zaterdag 19 april opgebaard. Dan wordt haar kist, een dubbele kist van lood en eikenhout, verzegeld. Met goedvinden van de bisschop van Nevers

en goedkeuring van de Prefect van de Nièvre wordt op 30 mei 1879, tijdens een eenvoudige plechtigheid, de kist van Bernadette in de grafkelder van de kapel van Sint-Jozef geplaatst binnen het omheinde terrein van het klooster.

Dertig jaar later, in de herfst van 1909, moet de kist worden geopend. Het proces van de heiligverklaring dat intussen in gang is gezet, vereist een canonieke identificatie (een herkenning van het lichaam). Op woensdag 22 september 1909 wordt de grafsteen verwijderd en ziet men de kist. Wanneer de kist is geopend, blijkt haar lichaam in volmaakte toestand geconserveerd. Nadat volgens het canonieke recht de bevindingen van de beëdigde geneesheren zijn vastgelegd in hun rapport en alle formaliteiten zijn verricht, wordt het lichaam teruggeplaatst in de kist, die opnieuw wordt gesloten en verzegeld. Na de eerste 'herkenning van het lichaam' volgen er nog twee. Op 3 april 1919 blijkt het lichaam nog steeds 'ongeschonden'. Bij de definitieve opgraving op 18 april 1925 worden enkele relikwieën van het lichaam genomen. Sindsdien is het lichaam, zonder dat er verdere ontbinding optreedt, boven de grond gebleven. Het ligt opgebaard in een schrijn in de kapel van het klooster Saint-Gildard te Nevers. Bij de eerste identificatie, nadat haar lichaam enkele uren aan de lucht werd blootgesteld, begon het zwart te worden. Opdat men niet zou schrikken van het zwartachtige gelaat, is over haar gezicht en handen een dunne waslaag aangebracht.

Bernadette werd op 14 juni 1925 zalig verklaard en op 8 december 1933 door Paus Pius XI heilig verklaard.

De verschijningen vonden plaats op 11, 14, 18, 19, 20, 21, 23, 24, 25, 27 en 28 februari, op 1, 2, 3, 4 en 25 maart, op 7 april en de laatste op 16 juli 1858.

Weinig gebeurtenissen uit die tijd zijn zo goed gedocumenteerd en beschreven. Er zijn ten minste zeven verschillende instanties en particulieren die de brieven, geschriften en documenten van Ber-

nadette beheren, waaronder de archieven van het klooster Saint-Gildard in Nevers, de archieven van het bisdom Tarbes en Lourdes, de archieven van de grot en het Mariaal Museum, de archieven van de familie Jean-Marie Soubirous, de archieven van de Foyer des Bernadettes, het Hospitium in Lourdes, de archieven van Lasserre en enkele andere private archieven.

Van de door Bernadette eigenhandig geschreven verslagen van de verschijningen zijn er ongeveer tien bewaard gebleven. Naast een vijftal brieven gaat het om aantekeningen in persoonlijke notitieboekjes, notities op losse vellen en een door zuster Gabrielle de Vigouroux opgesteld verslag op 6 oktober 1874 op de ziekenzaal van Nevers. Van Bernadette zelf zijn meer dan honderd brieven bewaard gebleven, geschreven in Lourdes en Nevers.⁵

Opmerkelijk is dat Bernadette binnen de eerste twee weken dat zij de verschijningen kreeg, ook drie geheimen ontving. Zij schrijft vanuit Lourdes in een brief gedateerd op 28 mei 1861 aan pater Ferdinand Gondrand:

‘In het tijdsbestek van die twee weken heeft zij mij drie geheimen toevertrouwd; zij verbood me die aan iemand te vertellen. Daar heb ik mij tot op heden trouw aan gehouden.’

Pater Ferdinand Gondrand is een 36-jarige priester van de Oblaten van de Onbevleete Maagd Maria van Bétharram. In 1852 moest pater Gondrand zijn kloosterleven in de Pyreneeën opgeven wegens een zorgplicht voor de negen weeskinderen van zijn overleden broer. De bisschop van Grenoble benoemde Gondrand daartoe tot pastoor in het dorp waar deze kinderen verbleven. Naar alle waarschijnlijkheid heeft hij Bernadette ontmoet toen hij in september 1860 in Lourdes retraite hield. In 1861 vraagt hij Bernadette, via een brief aan het gasthuis in Lourdes van de zusters van Nevers, waar Bernadette enkele jaren verbleef, of zij haar herinneringen aan de verschijningen voor hem op papier wil zetten. Bernadette willigt zijn verzoek in en de brief wordt, op Gondrands verzoek, naar

de Oblaten van Bétharram verstuurd. Omdat Gondrand daar intussen vertrokken is, wordt de brief naar Bernadette teruggezonden. Zij heeft die bij haar overlijden nog steeds in bezit en hij bevindt zich thans in de archieven van Nevers.

Daarnaast is er een brief uit Lourdes, gedateerd op 20 november 1865, gericht aan een onbekende dame waarin zij aan het eind van de brief schrijft:

‘Ten slotte, na twee weken, heeft ze me gezegd dat zij de Onbevleete Ontvangenis was en nog iets anders wat ik aan niemand kan onthullen.’